

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

Boldog karácsonyi ünnepeket!

V. ÉVFOLYAM
36. szám.

1937. DECEMBER
20.

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87.

Karácsonyi köszönő.

Irtá: **Földes Zoltán bácsi.**

Jó apám s anyácskám! Ámde kis szívembe,
Dalol a szeretet, — Mely illattal tele, —
Minden szívbe' rózsá, A rozsfát, vajjon,
Tél között — kikelet. Ki ültette bele?

Kicsiny szívemben is Ki más, mint ti, ketten,
A boldogság honol, Jó apám s jó anyám;
Illatozó rózsá, Nektek vagyok hálás
Virágtelte bokor. A jó Isten után.

Csodálatos, szép est, Szent karácsonyestén
Illatozó öröm. Virul a szeretet; —
Drága jó Jézusom Jézuskámnak s nektek
Ezt neked köszönöm. Adom a szívemet!

Hogy írjuk?

alássan kérem
alatt, alatti, földalatti, alattomos, alatt-
való

áldani, áldom, áldod, áldja, áldd! (paran-
csolószó)

áldottam, áldottad, áldotta
alighogy, alighanem, alighogy

alj. aljas

áll (az állcsont főnév)

áll (ige), állani vagy állni mindkettő he-
lyes, állott vagy állt (mult idő), állanék, álla-
nál, állana, (feltételes idő) vagy: állnék, áll-
nál, állna, így is helyes.

Ugye, hogy már sok szavunk van össze-
gyűjtve? No, gyűjtsük csak tovább, türelem-
mel. Milyen nagyszerű lesz, amikor megis-
merjük majd a „b“, „c“, „d“, „e“ és a többi
betűkkel kezdődő szavakat is.

TOBORZÓ.

A karácsony külön örömet hozott az Uj
Cimborának. A szép toborzót. A Mikulás tea óta
a szülők s kis lapunk jóbarátai megértették, hogy
milyen áldozatos, nehéz munkát fejt ki az Uj
Cimborá a gyermekekért. Épp ezért el is hatá-
rozták, hogy ők is mellé állnak a lapnak — s a
toborzásban versenyre kellnek a gyerekekkel.

Ime a nagyok karácsonyi ajándék toborzója:

Szentiványi Sándor Kolozsvár behozta Szent-
iványi Évát és Ilonkát Amerika. Balázs Dolly
Kolozsvár: Özv. Boros Árpádné Marosvásárhely.
Tamás Béláné Kolozsvár Baldasics Csöpit Dra-
gos Voda — Rubin Albertet Barátka, Zelinszky
Róbertet Zilah, Luda Zoltánt Csucsá. — Bányai
Károlyné Kolozsvár Marczinkevits Lorántot, dr.
Oravetz János Kolozsvár Rentz Bandit Szent-
anna.

Egy eljegyzési hírről.

Egy kedves eljegyzési hírről írunk most
nektek kis cimborák. Sokan még közületek nem
is tudják felfogni, hogy milyen nagy dolog egy

eljegyzés, — mikor valaki vőlegény lesz, vagy
menyasszony. Nekünk, az Uj Cimborá olvasói-
nak kétszeres az örömiünk, mikor ezt a hírt ol-
vassuk, mert egy kedves kis olvasónk, a 16 éves
Hodis Ilyke eljegyzéséről van szó. Igen — a mi
kis poétánk menyasszony. Karácsonykor tartja
az eljegyzését. Kívánunk neki mindnyájan sok
boldogságot és szerencsét.

A legrövidebb nevű városok.

A földrajzot tanuló diákok nem szeretik
a hosszú város és helyneveket, pl. Sanjames-
ville, Buenos-Ayres, Newbrisanbe. Hát még,
ha idegen diáknak kell a magyar földrajzi ne-
veket megtanulni: Hódmezővásárhely, vagy
Pestpilissoltkiskun vármegye, vagy Csik-
szentsimon, Hegyközszentimre, — ki se tudja
mondani. Vannak országok és helyek, ahol az
emberek azt mondták, hogy ők bizony nem
töltenek időt a hosszú helynevek kimondásá-
val. Így kereszteltek el egy falut Francia-
országban Orne megyében „O“-nak, Somme
megyében „Y“-nek (y). De Svédországban is
akadunk „A“ nevű városkára, nemkülönben
Kinában egy vásárhelyre, melyet „U“-nak
hívnak.

Üzenjük nektek kis cimborák, hogy a ka-
rácsony-újév közötti nyomdai munkatorlódás
miatt a jan. 1. és 10. számok összevontan egybe
fűzve jelennek meg majd január 1. és 10-e kö-
zött.

A fenyőerdő álma.

Írta: **Horváth Sarolta.**

Messze székelv havasokon
Mi történt egy havas télen,
Ilyenkor karácsony táján, —
Figyeljétek elmesélem!

Fel, a kéklő magasságig
Nyúlik a Hargita órma,
Kristálytisza csillagokkal,
Hópelyhekkel teleszóva.

A Hargita oldalában
Zöldellik a fenyőerdő
S a tiszta, kék magasságban
Felette egy bárányszellő.

A sok zöldruhás fenyőfa
Beszélgetett a felhővel,
Mely bejárta a világot,
Kergetőzvé a szellővel.

És a felhő mesélt, mesélt,
Kicsi falvak harangjáról,
Karácsonyi örömeikről,
Szent éjszakák szent hangjáról.

Végig zúg fenn a Nemere,
Felsír a vén fenyőerdő.
— Fodros szoknyájával gyorsan
Tova lebben a kis felhő.

Aztán csend lett körös-körül,
Az erdő is elpihent már.
Minden kicsi és nagy fenyő
Karácsonyi csodára vár.

Egyszerre csak a kék égről
Hullnak, hullnak a csillagok
S kicsi fenyő, öreg fenyő
Pompás csillagfényben ragyog.

Megreszket a lombos águk,
Felnéznek a magas égre.
Fenn az égben... holt vitézek
Fefigyelnek e nagy fényre.

És megindul a nagy sereg,
Csillag porzik a nyomukban.
(Tiszta lelkű kis gyermekek
Angyalt várnak otthonukban.)

Fenn pedig, a fenyves alján
Fénylő pásztor-tűzek gyúlnak
S a csillagok a Tejútról
Mind a fenyőfákra hullnak.

Karácsony van a Hargitán,
Álmodik a fenyőerdő.
Hadd ámodják! Ne menj arra,
Fel ne ébreszd, — kósza felhő!

Karácsony.

Irtá: **Ferenczy László Marcella.**

Angyalszárnyakon suhan a Szeretet... Belér kis kunyhóba, fényes palotába. Égi fényt, égi meleget hoz magával. Mindenki kaphat ebből az égi ajándékból, aki megnyírtja karácsony éjszakáján az angyalszárnyon suhanó Szeretetnek a szívét.

*

Karácsony éjszakája van... Ájult csend borul a nagy Mindenségre. A vadak is, most mélyen alusznak menedékhelyeiken. Csak három vándor szemére nem jön álom. Uttalan-utjuk, ember-nemjárta rengetegeken, sziklás vízmosásokon keresztül hosszú idő óta tart már. Királyok ők, a napkeleti királyok, akik csillagokban olvasni tudnak. S a csillagok nagy, nagy dologról tudósítják őket, azért nem jön álom szemükre a mélyfekete éjszakában sem. Csak mennek, csak mennek előre.

Im egyszerre megdobban a Föld szíve és megrepegnek fenn az égen a csillagok. Közülök egy fényes ragyogva ivel fel az égre, s mutatja a napkeleti királyoknak az útát. És ők csak men-

nek a fényes csillag után, amely egyszerre megáll a betlehemi istálló felett. Ide térnek be a vándorok.

A nyájörző pásztorok a mezőn ámulva hallják az angyalok énekét:

...Dicsőség a Mennyben Istennek s békeség a földön a jó akaratú embereknek!... Megszületett a világ Megváltója!...

S megtelik fényvel, ragyogással a betlehemi istálló belseje — a Gyermekek előtt térdet hajtanak a napkeleti királyok s aranyat, tömjént és mirhát ajándékoznak neki.

Az angyali ének és hír nyomán megindulnak a pásztorok is Betlehem felé, hogy szívüket adják oda a kis Jézusnak.

Az első szent éjszaka óta évszázadok, közel kétezer év rakódott egymásra. De az első szent éj emlékét féltve őrzik a csillagok — de őrzik az emberek is. Ilyenkor mintha lélekben megújulnának ők is, minthogy megújul és ujrászületik minden év, minden Karácsony éjszakáján a Szeretet... Boldogok azok, akik kitárják és befogadják szívükbe a Karácsony éjszakáján ujrászülető Szeretetet...

És a három király elindul Betlehembe.

Mennyei rendelet.

Irtá: **Gerlei Szévé.**

„Kis angyalok előre,
Menjete le a földre!
Találtok ott, találtok
Nagyon sok jó gyermeket:
Mindeniknek illatos,
Friss, zöld ágat vigyete!

A zöld ágat, a friss ágat,
Ne vigyete azon mód':
Agassatok rá előbb
Mindenféle szépet, jót!

Legyen rajta szép baba,
Cukor, dió, mogyoró...
Legyen rajta minden jó,
Már akinek mi való!

...Igy hangzott a parancsszó
Ott fenn, a kék egekben,
S így támadt a nagy öröm
Itt lenn a kis szivekben.

Megjött a Jézuska!

Irta: **Vincze Sándor.**

Ferkóéknál nagy az öröm
Jézuska járt náluk,
Fényözönben csillog-ragyog
A karácsony fájuk.

Sok' édesség, sok csemege,
Karácsonyi fajta,
Aranypapír burkolású
Kis angyalkép rajta.

Csákót tesz fel és kardot köt
Puskát vesz vállára,
Mint egy „huszár“ felpattan a
Paripa hátára.

Mire szívük, szemük vágyott
Hozott a Jézuska.
Van sok tarka-barka játék:
Csákó, kard és puska.

Lelkendezve kiált fel a
— Hat éves kis Ferkó:
Éppen nekem való ez a
„Tüzesvérű pejkó! ...

Szerencse, hogy a lovának
Fából van a lába,
Mert Ferkó biz elvágatna:
Heted-hét határba ...

Mosolyogva rejt valamit
A kis, pajkos Lackó.
Vajon mi lehet ölében?:
Egy „fehér kis mackó.“

Apa, Anya, gyermeküket
Örvendezve nézik;
Tuláradó örömlüket
Boldogan átérzik.

Székely nagy emberek: Báró Orbán Balázs. (1829—1890).

Irta: **Józsa János.**

A XIX. században Kriza János mellett báró Orbán Balázs volt kiváló egyénisége a székely fajnak. Szinte félve írom neve elé a „báró“ szót, mert ő nem igen szerette viselni azért, hogy az az előkelő cím ne gátolja őt a nép lelkéhez való közeledésében.

Régi híres székely családnak ivadéka. Bölcsőjét 1829-ben kezdték ingatni az udvarhely széki Lengyelfalván-Polonián, ahol családjának nagy kiterjedésű birtokai voltak. 17 éves korától kezdve egész 30 éves koráig, külföldön nevelkedett. Ezen idő alatt legtöbbet Konstantinápolyban tartózkodott, de meglátogatta Arabiát, Egyiptomot, Szíriát, Görögországot és Londont is. Utazásairól külön könyvet írt „Utazás Keleten“ címmel.

1859-ben lelkét erős honvágy fogta el és hazajött. Itthon teljesen annak szentelte életét, hogy a székely nép gazdasági és szellemi jólétét előmozdítsa. A székely nép érdekéért mindig s mindenütt sikra szállott.

Székelyföldet és népét rajongásig szerette. E nagy szeretet sarkalta őt arra, hogy imádott szülőföldjét bejárja, annak minden zeg-zugát felkeresse és megismerje. A fáradságot nem ismerte, az időt nem sajnálta, a pénzt nem kímélte.

Ha majd valaki közületek elolvassa azt a hat kötetes könyvet, amelyben leírta, hogy mit látott és hallott löbbéves székelyföldi barangolása alatt, akkor meg fogja érezni az ő meleg szívének sugárzását. Olyan ez a könyv, mint egy tündérmese, mely elbűvöl és álomba ringat.

Sem előtte, sem utána senki sem írt nagyobb ielkesedéssel a Székelyföldről és népéről, mint Orbán Balázs.

Szerény és önzetlen ember volt. Egyszerűen élt és öltözködött, csakhogy minél többet költessen másokra. Hatalmas vagyonának javarésztét jótékony célokra hagyományozta. Így kapott belőle a székelykeresztúri unitárius kollégium és az Erdélyi Közművelődési Egyesület rövidítve „Emke“).

A székely nép boldogulásáért emelte fel szavát a képviselőházban. Az ő idejében még nagy úr tátongott a nép és főuri osztály között. Ő azonban már akkor is csak a nép barátságát kereste és gyakran hangoztatta jelszavát: „A néppel és a népért“. Tehát igazi népképviselő volt.

Sajnos, hogy a nagy és jellemes Orbán Balázs hívó szavát és törekvéseit nem igen értették meg. Fáradságos munkájának kevés gyümölcsét látta.

Mindezek dacára nem csüggedett el, hanem tovább küzdött, mert hitt rendületlenül a székely nép szebb jövőjében. A sikertelenség nem ingatta meg a székely nép iránti szeretetét sem. Makacsul hitt és dolgozott. Önzetlenül szeretett utolsó lehelletéig. 1890-ben szállott sírba.

A hálás utókor szép emlékművet emelt sírhantjára ezelőtt néhány évvel a Szeke-fürdő domboldalán és fenséges ünnepély keretében emlékezett meg a székely nép nemeslelkű barátjáról és rajongójáról. Ha a székelyek anyavárosában Odorheiu-Székelyudvarhelyen jártok, zárándokoljatok el Orbán Balázs sírjához, mert ott a székely hit és szeretet van eltemetve.

Odorheiu-Székelyudvarhelyen egy ucca ma is az ő nevét viseli. Székely-magyar ifjuság ne feledkezzél meg régi nagyjaidról!

Fenyők sorsa.

Írta: **Móráné Ósz Rózsa.**

Megindul a fenyő, havas téli úton.
Autón viszik, hogy a városba jusson.
Büszkén zizeg ága, s előre csodálja
Mily szép, mily pompás lesz, ünnepi ruhája.

Tele is aggatják valamennyi ágát.
Szinte alig bírja a fényes ruháját.
S mikor megérkezik vele a jó angyal,
Kényeskedő kislány fogadja haraggal.

— Anyácskám, anyácskám nem szép ez a fácska,
Nem szeretem vidd el, vidd a kamarába! —

— Anyácskám, anyácskám, te édes, te drága
Ügye ez a mi fánk, világ legszebb fája?
És csilingel és száll a csengő kacagás,
Öleli, csókolja a két kislány egymást.

Indul a kis fenyő, csengős kicsi szánon
Botorkál a kis ló — csakhogy rátaláljon
Egy kicsike kis ház rácsos kapujára,
Tán csak öröm fordul a kis fa bújára.

*

Apró kis ágai alig vannak rakva
Világító gyertya csak gyéren van rajta.

Mikor megérkezik vele a jó angyal
Két kicsi leányka fogadja kacajjal.

Karácsonyesti emlékezés.

Írta: **Kovács Margit.**

Minden ünnep között a legszebb — Karácsony — a Szeretet ünnep! Annak a nagy, mindent átfogó Szeretetnek ünnepe, amit Jézus Krisztus születése hozott erre a világra. Minden ünnep szép, de valamennyi ünnep között mégis a Karácsony a legszebb, gyermeknek, felnőttek egyaránt. A karácsonyi ünnep szentségében úgy érzem, mintha az egész Emberiség, az egész nagy világ összeforna, egy családot alkotna, úgy érzem, mintha a gazdag egy lenne a szegénnyel, az ur egy a paraszttal, egyszóval mintha nem lenne ilyenkor a rang, a vagyon, csak maga az Ember, mely a Krisztusi Szereteten egyesül! Ezért olyan meghitt, családias szerete a világban a Karácsony, mert a Szeretet uralkodik a lelkek felett s ilyenkor az az Ember, akinek nemesen érző szíve van, igyekszik meglátni a más nyomorúságát és anyagi helyzetéhez mérten segíteni azokon, kik rá vannak utalva a segítségre.

Télapó megrázza dunyháját, melyről sok apró pihe hó alakjában lehull a földre, belepi a fákat, földet, házakat, mindent, ahova elér. A kis gyermekek, de még a felnőttek is örvendeznek a szép fehér hótakarónak.

Este van. A szél megrázza az ablakokat. Brr... milyen hideg van! De a jó meleg szobában, kigyulnak a fenyőfákon a Szeretet apró gyertyalángocskái és felesendül a házaknál a betlehemi ének. Aztán elhalkul az ének is.

Este lesz, majd éjszaka, karácsony éjszakája. Csend... Nyugalom... Béke... éjszakája, A hideg éjszakában, csak az égen ragyognak sugárzó fénnel a csillagok...

Kéregető Mócsi bá karácsonyfája.

A póruljárt koma.

Már egy hete, hogy mindig esik a hó a nagy hegyek között. A szél is fuj kegyetlenül. Farkas komé vastag bundájában is fázik. Eleség is kéne — nem evett már három napja. Megindul gyorsfutással a hayon.

— Nini valami kis emberizink mozog, amott a hóban, — gondolja a koma. Még egy pár ugrás és elérem.

Verses óesztendei játék.

Irta: Kirlákné Kovács Emma.

MÁJUS:

Aranyhegyü napmadár
Súgár szárnyon, száll száll száll,
Addig bizony megsem áll
Míg májusra nem talál.
Május tavasz szép lánya
Napsugárt szédobálja
Ide-oda szerte szét,
Tündöklök a föld és ég.
Virág virít itt és ott,
Illatos fáklya lobog,
Rózsa pirral, fehéren
Mint az elveszett éden.
Pompás minden oly csodás,
Mint mennyei látomás.
Gólya, fecske vissza száll,
Újra vídul a határ,
Csicseregve fent és lent
Miljöm kis szív zengve-zeng.
A föld tündér köntöst kap
Május, Május és a nap!!
Piros rózsá, gyöngyvirág,
Hadd örüljön a világ
Piros pünkösdi eljövend
Mennyei szent erővel.
Égből szállott szent parázs
Benned van az ős varázs
Áradj, szakadj szaladj szét,
Izzon át a mindenség,
Emberszívek jégkérge
Olvadjon a semmibe.
Szentlélek élesszed át
Egy szív legyen a világ.

ÚJÉV:

Junius most te jössz sorba
Köss sok szépet jót csokorba!

JUNIUS:

Junius vagyok én,
Szép nvarat hozok én.
Arany búzatáblát,
Zizegő zabtáblát,
Enyhé szellő szárnyán
Ringatom, rengenem
Pitypalaty madárral,
Paesirta dalával,
A nap sugarának
Legforróbb esőkjával,
Drága élet maggá
Érlelem érlelem.
Pipacs búzavirág
Örül egész világ
Sürög-forog minden,
Izzik pazar színben
Erdőn-mezőn szívben
A nyár, a nyár, a nyár!

Junius vagyok én
A gazdag a szegény
A leány a legény
Pirinyó bogárka
Katika tenyerén
Úgy vár, úgy vár, úgy vár.

ÚJÉV:

Szép Julius mond meg már
Mi jót hozhat még a nyár!

JULIUS:

Én viszem az aratókat
A búza táblára,
Kiterjesztem áldásomat
Az egész határra.

2.

A koma jól látott. Ott csakugyan egy kis emberke jődögélt. Andriska, a kis székely legényke. Vitte édesapjának ki az erdőbe az ebédet. De ám ő is észrevette még idejében ordas komát. Ott hagyta a szilkét a havon a jó bablevessel és ucu! megindult futni visszafelé a pásztorokhoz.

Ordas koma csak nézi, nézegeti, mi lehet abban a furcsa edényben?

Szikrázó búza-földekre
Vig aratók mennek,
Ringó testek ütemére
Hullanak a rendek.

Kéve, kereszt szaporodik
Mint óriás tábor
Gazdag áldást nyer mindenki
A nyár jóvoltából.

Nóta harsan, szerte széjjel
Völgyön véges végig
Tuláradt szívek örömét
Viszi fel az égig.

ÚJÉV:

Te Augusztus nyárutója,
Kinek vagy a pártfogója!

AUGUSZTUS:

Kánikula vagyok én,
Nagy meleget hozok én
Arany színű búzakévé
Cséplőgéphez dobok én.
Zúg a gép, bűg a gép
Mondja sohasem elég.
Mentől több, annál jobb,
Égi áldás el ne fogj.
Kukorica csalamádé
Jobb a kenyér mint a málé.
Mindenkinek jut belőle,
Áldást hozok én a földre.
Éhség, nyomor tűnjél el
Jó Augusztus majd kiver

ÚJÉV:

Szeptember, szeptember
Tőled mit kap az ember?

SZEPTEMBER:

Én vagyok a jó szeptember
Most indul el sok kis ember
Most viszi csöpp szívét, jaj félek
Ha az iskolák kapuján benézek.

Oh, hol vagy ember, tanító mester
Ki bánni tudsz a zsenge szívekkel?!
Ki a szűz indulatok rügyeit
Szíved napsugarával bontogatod
És beragyogod az iskolát fénnel,
A lélek isteni szent tűzével.
Leszállsz a gyermek együgyűségig,
Felérsz a mindentudó bölcs fennségig
Minden vagy: szülő, testvér, pájtás,
Oh, hogy szeretne a csöpp emberhajtás
Oh, mivé nőne, nemesedne az ember
Ha ilyen volna a tanító, a mester!
Oh, hol vagy ember, tanító, mester
Ki tesvért nevelsz, nem ellenséget.
Szerető szívek egy táborába
Átöleled az emberiséget.

ÚJÉV:

Október te se légy fősvény
Téged is vár gazdag, szegény.

OKTÓBER:

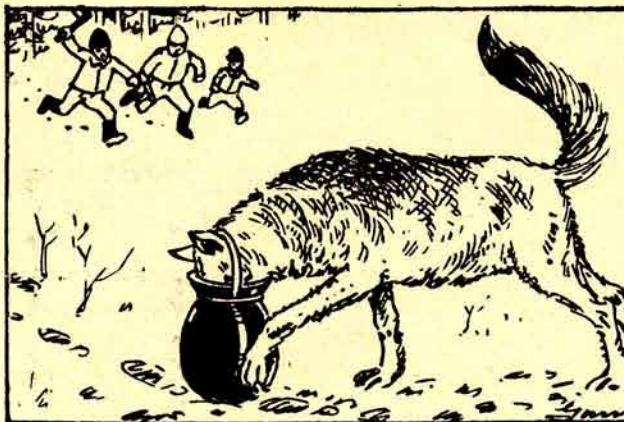
Nem mérem fősvényen kincseit az ősnek
Ugyancsak lesz dolga szőlőpásztor csősznek
Fákat roskadásig megrakom gyümölcselem,
A szőlő hangos lesz vig szüretelőikkel,
Ezerzsebű ruhám tele minden jóval,
Almával, körtével, csörrenő dióval.
Habzó kupát nyújtok a szüretelőnek,
Édes mámort adok sok bús, józan főnek,
Október hónapot senki meg nem bánja
Ki szorgos nyár után reménykedve várja
Lesz majd dinom-dánom birkapörkölt, gulyás
Édes, csipős müstből szüreti áldomás.

ÚJÉV:

Novembertől szinte félek
Rólad sok rosszat beszélnek.

NOVEMBER:

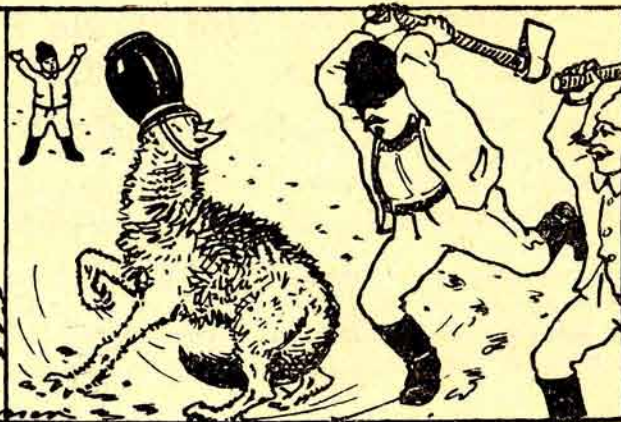
Hogy mord vagyok azt beszélnek,
Nem sok idő van már télig.
Pedig az áldott őszinap

3.

Addig kíváncsiskodott, dugdosta az orrát a bableveses szilkébe, míg benn szorult a feje.

Próbálta ő keme a fejét kiszabadítani a furcsa fejfedőből, azonban nem ment olyan könnyen, ahogy ő gondolta.

4.

Addig próbálkozott, míg megérkeztek a favágók, pásztorok, köztük a kis székely legényke apja is, baltákkal, furkósbottokkal felfegyverkezve. Meneült volna a farkas, látta, hogy már baj van, de a köcsög miatt sem nem látott, se nem hallott. Na agyon is verték a havasi pásztorok és favágók.

Még sok örömet tartogat.
Nincsen meleg, nincsen hideg,
Van otthonunk egy kis sziget,
Mindent összegyűjtünk oda,
Hogy ne nélkülözzünk soha.
Aki nyáron szorgoskodott,
Árra November nem dohog,
Tele kamra, tele pince,
Friss disznótor, boros itce,
Akinek van sohse féljen,
Akár száz novembert éljen.

ÜJÉV:

December, utolsó hónap
Most már rajtad a sor
Mond el az emberiségnek
Mi szépet hozol.

DECEMBER:

Én elhozom a telet,
Elviszem a meleget
Ámde hozok helyette,
Takarót a földekre,
Csillogó hót, fehér hót
Égből lopott takarót,
Duruzsoló kályhákat,
Csöndes esti órákat,
Nótasót a fonóba,
Kolbászt a disznótorba,
Gyermekeknek Mikulás,
Csak a nagyoknak virgács,
Oh sokszor megérdemlik,
Mert egymást nem szeretik,

Elhozom a szép napot
Mit a jó Isten adott,
Világ legszebb ünnepét
A szent karácsony estét.

Karácsonyi csendélet.

Hol terem a karácsonyfa?

Irtá: L. Ady Mariska.

Hol terem a karácsonyfa?
Fenyves-erdők mélyén.
Angyal száll le mennyből érte
Karácsony estéjén.

Aranyalmát, kövér fügét
aggat bőven rája
s egy-egy pompás játékot is
a vastagabb ágra.

Égi alma, csodás alma
(boldog, aki kapja!)
Sejmes héjján tündöklök
a Szeretetet malasztja.

Liliomszín két kezével
kiássa gyöngéden
s mindjárt el is tűnik vele
csillagok ködében.

Ezer angyal, ezer fával
megrakódva dúsan
nesztelenül — mint ez álom
Égből földre suhan.

S ez az alma a kis kunyhót
úgy megtölti fényvel,
mintha ezer gyertya szórná
lángsugarát széjjel.

Fenn az Égben telerakja
mindenféle jóval:
pirosbélű narancssal
meg ezüstös dióval.

Palotákba nagy fát viszen,
kis házba kisebbet
s itt-ott csak pár almát dob be:
méznel édesebbet.

Fenyőfából karácsonyfa
így lesz a szent éjen
s a Szeretetet lopja közénk
a Jézus nevében.

A Jézuska fája.

— Elmeséli Etel néni. —

Már csak tizszer kellett volna aludni a várva-várt karácsonyig, amikor Ilonka nagy beteg lett. Szülei szegények voltak és bizony a betegség nagyon rossz helyen kopogtatott náluk, mert sem doktorra, sem orvosra nem volt pénzük. Édesanya nagyon búsult és mindnt elkövetett, hogy gyermekét meggyógyítsa, de rem sikerült. Hiába volt az Ilonka kis barátnőjének, a Margitka édesanyjának jósága is, aki állandóan finom erősítő ételeket és meleg ruhákat küldött a beteg kislánynak, — mégis úgy látszott, hogy Ilonkán már nem lehet segíteni. Napról napra rosszabbul lett. Margitka esténként, amikor elmondta az imáját, soha sem mulasztotta el hozzátenni: — Édes jó Istenkém, nagyon szépen kérek, gyógyítsd meg az én drága barátnőmet. Inkább lemondok a karácsonyfáról s az alvó hajásbabáról is és ha még ez sem elég, akkor soha többé ne kapjak karácsonykor semmi ajándékot. Nem bánom, édes Istenem, még az a legnagyobb kívánságom se teljesüljön inkább, hogy csak egyetlen egyszer benézhessek a menyországba, amikor az angyalok a jó gyermekek ajándékait készítgetik. És, ahogy lehunyta a szemét, könnyeseppék gördültek végig az arcán, amelyek a legdrágább gyöngyszemeknél is értékesebbek lehettek, mert ezek a szeretet és jószág drágagyöngyei voltak. Egyszerre úgy érezte, mintha a virág szirmainál is puhább kéz simítaná meg az arcát és ezüst harang szaván szólítanák: Margitka, jöjj velem, — s ahogy felnyitotta a szemét,

ágya előtt egy fehérruhás angyalt látott. A következő perében érezte, hogy gyöngéden fölemelik és az ablak előtt várakozó hófehér szánba teszik. Galambpihéből készült dunyhával betakarták és a szánba fogott fehér galambok — huss! felrepültek velük. Már

elérték a csillagokat, amikor kiléptek a szánból egy fehér felhőre, ami fölött csillagokból font hágesó függött. Az angyal megfogta Margitka kezét és lépcsőről-lépcsőre haladtak felfelé a szédítő magasságba a fényben sziporkázó hágesón. Ezüst hőszőnyeggel leterített erdőbe értek, ahol az angyalok aranyfűrészekkel fűrészelték le az illatos fenyőfákat. Az erdőn túl bárányfelhő-lépcsőkön mentek még magasabbra s amikor az útjuk végére értek, egy tündöklő palota állott előttük. Napsugárból, holdsugárból épült ragyogó csarnokok sorakoztak egymás mellett, ahol az angyalok szabtak, varrtak, fontak, szőttek mindenféle csodaszép dolgot a jó gyermekeknek. A belső teremben

álltak a kész karácsonyfák, édességekkel megrakva.

A csillogó fák mellett egy egyszerű mezitlábás kisfiú állott hófehér ruhában és aranyos haja fölött glória ragyogott. A legszebb madárdalnál is édesebb volt a hangja:

— Gyere közelebb, Margitka. Ismersze engem? — kérdezte a kisleányt.

— Te Jézuska vagy, — felelte Margitka.

— Igen, én vagyok Jézus, aki mindenkit szeretek s hozzám csak a jóság és a szeretet útján lehet eljutni. A te önzetlen gyermekszívedből fakadó imádságodat meghall-

gattam és azokban telik a legnagyobb örömem, akik másokat jobban szeretnek önmaguknál. Minden jócselekedet után fényesebb lesz a glóriám. Látod itt a legszebb fát, ez a tied lesz és az Ilonkáié, aki a szent estére meg fog gyógyulni. Most pedig térj vissza a szüleidhez.

A Margitka csodálatos álma után Ilonka szemmel láthatólag mindennap jobban érezte magát és karácsony estéjén már boldogságtól piros arcú boldogan gyönyörködött Margitkáéknál a mesés karácsonyfában, amit a Jézuska Margitkának már előre megmutatott.

Péter, a pásztorfiú.

Volt egyszer egy kis pásztorfiú ott őrizte báránykait minden nyáron a virágos réten.

Puha fű volt a párnája, csillagos ég a takarója. Ezer tarka virág csilingelte altató dalát. Jajj, de szépeket álmodott ebben a tündér ágyacskában. Sokszor nem is álmodott, de nyitott szemmel látott csoda dolgokat:

A szentjásbogarak meggyújtották fényes lámpáikat, a hajlodozó fűvek tágas körben álltak. Egyik szögletben sűrűn szállingozott a híres szűnyog-banda. Alig szólalt meg a dunnyogó muzsikájuk, a kör közepére röppent egy sereg lepke s ott olyan tündér táncot lejtettek, hogy a ragyogó csillagok is reszkettek a nagy nyöörűségtől.

Csak Bodrinak nem volt érzéke az ilyen mulatsághoz, ha észre vette, csendesen oda fordul és „ham”... bekapta a zümmögő, dunnyogó, karesú muzsikásokat, erre aztán szét röppent az egész társaság. Péter bosszankodva kiáltott kutyájára, de Bodri olyan meleg, szeretettel simult hozzá és olyan bocsánatkérően nyalta meg mindkét kezét, hogy azonnal ki engedelmelődött és aludt szép csendesen.

Reggel alig hasadt a rózsaszínű hajnal, talpon voltak mind a ketten. Versenyt futva terelgették a nyáját, együtt ugráltak a fürge báránykakkal. Aztán kijöttek a falusi fiúk. Volt csatázás hét országra szóló, még a birkák is elbámultak rajta, Péter meg is kérdezte tőlük:

— Mit néztek, hé? Be vegyünk titeket is katonának?

— Beee, beee — felelték azok egyszerre nagy lelkesen.

Kacagtak a fiúk akkorát, hogy csak úgy csendült, bolondult erdő, mező. Még a kéttornyú kastélyban is meghallották. Ott is termett nyomban az uraság elkényeztetett fia és követelte a fővezérséget. Bezzeg elcsendesült egyszerre a vidám kacagás. Engedelmeskedtek neki, mert

otthon mindig azt hallották, hogy munkát, pénzt az uraságtól kap apjuk, de egyik sem szeretle.

Bodri aztán ki nem álhatta, mikor csak tehetle, jól megráncigálta bársony nadrágját. Hogyne, mikor még a kis báránykákat sem kimélle. Most is egynek a farkát ráncigálja.

A fiunak, meg Bodrinak is már szikrázik a szeme. Szerencsére jött a nevelő ur és hazahívta Zoltánt. Másnap Jancsi egy sereg bárányt hajított édes apjával a városba. Mennyi szépet látott a kirakatokban, csak úgy nyelte a szeme. De legjobban tetszettek azok a nagy kocsik, mik ló, meg minden nélkül csak úgy szaladgáltak az utcán. Amint haza érkezett, az volt az első dolga, hogy összehívta a fiukat autó-játékra.

Frissen vágott fűzfavesszőből összetákol-tak egy hosszukás kör alakot. Abból kerekén zöld leveles gallyak lógtak le, úgy, hogy mikor beálltak s derekukig felemelték, a lábuk sem látszott ki alóla. Így rohantak, mint a szélvész, vagy még annál is jobban. Bodri sem ért a nyomukba. Hát még Zoltán urfi elkényesedett gyöngye lába?

Haj, meg is haragudott szörnyen!

Nem vártok meg? Nem is kell! Majd lesz nekem igazi gépkocsim, nem ilyen vesszőkosár! A fiúk rá se hederítettek, de Péternek nagyon fájt, hogy kedves játékát így kicsufolta. Már ő sem látta olyan szépnek. Csak egyszer láthatna egy olyan igazi játékgépkocsit!

Közben elmúlt a nyár: bágadt a sugár, sárgult a levél, zúgott a szél, zörgött a harasz, aztán szállottak, szállingoztak nagy csendesen a könnyű hópelyhek. Egyszerre csak fehér szőnyeg borította az egész sáros fekete világot.

Tél volt.

A puha, nedves hóban ott tapicskolt a falu minden gyermeke.

„Kis golyóból nagy golyó,
Guri-guri hógolyó!”

Már olyan nagyok voltak, hogy tizen is gurították. Akkor hamar egymásra rakták, meg-egyengették s készen volt a hóember. Fekete szemével csak úgy bámulta a nyüzsgő gyermekhadat. Péter pipát dugott a szájába, botot adott kezébe egy ütött-kopott kalapot nyomott gömbölyü fejére. Kacagtak is a fiuk olyan jóízűt, hogy visszhangzott az egész falu. Persze, hogy a kéttornyú kastélyban megint meghalották.

Nosza rohant is Zoltán urfi. Talán, hogy velük mulasson? Dehogy... Félre huzta a száját, hogy az ő autójába igazi sofför lesz, nem ilyen otromba hóember. Karácsonykor biztosan megkapja.

Péternek nagyot dobban megint a szíve keserűségében. Tízszor sem aludtak, huszszor sem fordultak; még el sem mult a Péter keserűsége, már itt volt karácsony.

Mennyi örömet hozott minden gyermeknek. Valamennyinek juttat az áldott karácsony. Ha nem is ragyogó szép karácsonyfát, de legalább két-három zörgő-börgő diót, meg egy-két mosolygó piros almát.

Péteréknél is egész csomó zörgött-börgött az asztalon egy szép ropogosra sült kalács körül. mintha bujdosít játszott volna.

A pattogó tüzön már hangosan beszélgetett a jó töltött káposzta.

Péter apja meg a szomszédok most jöttek az istentiszteletről. Le is telepedtek a nagy asztal körül. Abban a szent pillanatban rázendítettek odakinn a fiuk:

„Krisztus Urunk áldott születésén...“

Szállt az ének, szállt fel Isten trónja elé. Onnan pedig viszonzásul olyan édes öröm és békesség költözött a szívekbe, hogy csak úgy ragyogott az arca mindenkinek. A fiuk felköszöntötték „a háznak gazdáját, meg egész családját“, aztán tovább álltak Péterrel együtt. Ma így mennek, így mennek házról-házra.

Vigan ropogtatták a csikorgó havat, csak Péter csoszogott nagy csöndesen. Megint azon járt az esze, vajjon meglátja ő azt az igazi játék-gépkocsit. Még el sem gondolta, már ott álltak az uraság ablaka alatt. Éppen ozsonnánál ültek, — „Krisztus Urunk áldott születésén...“ — csendült ismét vidáman az ének.

Péternek nem jött hang ajkára. Félre állt nagy busan. Amint szomorúan körülnéz, hirtelen be is hunyja szemét, olyan fényes ragyogás villan felé egy nyitott ablakból.

Mi lehet az?

Lassan elsomfordál társai mellől. Az ablak magas, de azért valahogy csak felkapaszkodik a fal kiálló részére. Amint bepillant, majd hanyatt esik a nagy csodálkozástól. Előtte áll a ragyogó szép karácsonyfa ezüstbe aranyba meg gyémántba öltöztetve. Hogy fénylik, hogy

csillog minden pici ága, pedig nem is égnek a gyertyák! Mennyi játék van alatta! — Ni, ott a gépkocsi s benne a kocsit vezető — kiáltotta el önkénytelenül.

Szerencsére a nagy énekléstől senki sem hallotta.

— Jaj, csak egyszer végigvezethetném az ablakunk előtt, hogy megbámulnának az én jámbor juhaim!

— Megpróbálok bár itt az országuton!

Még el sem gondolta, már fönt volt az ablak párkányon s ereszkedett le a szobába. Hát egyszerre akkorát dobbant a szíve, mintha melbeütötték volna.

— Ne lopj! — csendült fülébe a tanítás.

Vissza huzódott a fal kiálló részére és rémülten nézett körül. Senki sem látta. Már szinte leugrott az udvarra, mikor valami zörejt hall a szobából. Figyelni kezd. Hát látja, hogy az egyik függöny mögül előugrik Zoltánék majma. Jól ismerte, sokszor nevetett bohóságain, mikor apja az udvarba küldte. A majom óvatosan körül nézett. Mikor látta, hogy egyedül van, nagy fürgén kezdte gyujtogatni a gyertyákat. Egyszer csak megakad szeme a sofförön. Uccu neki, — eldobja a gyufát s kíváncsian nézegeti.

Aztán hirtelen lekapja sapkáját s a maga fejére teszi, szemüvegét meg saját szemére biggyeszti. Még a tükörbe is belenéz. Most hirtelen kidobja a soffört s ő ül be nagy peckesen. Ugrál, ráncigálja a kocsit, de az sehogysen megy. Akkor dühösen kiugrik belőle s taszítja a hátsó kijárat felé.

Péter tudta, hogy a hátulsó lépcsőhöz cipeli, máskor is ott szokott leosonni a kertbe.

A gyertyák égtek nagy lobogó lánggal, már talán a fölöttük lógó diszeket perzselték. A majom vitte a gépkocsit... Péter kárörömmel ugrott le az udvarra s észrevétlen társai közé elegyedett. — No mindjárt nem lesz az urfinak semmiye, még talán a házuk is elég. Akkor majd vele fognak csufolkodni. Megérdemli. — De milyen hideg van. Ha elég a kastély, vajjon hova mennek éjszakára Zoltán urfiék? Ők ugyan be nem bocsájtják.

— Jaj, hogy is néztek az apám, anyám szemébe? Különben hát ugysem tudják... Aztán nem is csináltam semmit, csak hallgattam.

— Itt mind békesség lesz... — éneklük a fiuk szívvel, lélekkel.

— Itt mindjárt nem lesz békesség — töpreng kinosan Péter. — Talán már ég is minden. Borzadva fordul hátra. Hát azon a bizonyos ablakon mintha fehér füst gomolygott volna kifelé. Egy pillanat alatt rémes képben tárult elé gonosz tette.

— Tűz van! — sikoltotta rémülten. S mielőtt társai megakadálvozhatták volna, már bein volt a szobában, Éppen jókor érkezett.

Az előbb perzselődő diszek s játékok már kezdtek lánogni. Péter ész nélkül kezdte lekapdosni őket és pusztá kézzel oltani. Mire a család és cselédek ijedten berohantak, már semmi baj sem volt. Nem győztek hálálkodni Péternek. De ő még mindig rémülten kiabált:

— A kertbe vitte a majom a gépkocsit!

Igyekeztek megnyugtatni, de csak akkor csendesült le, mikor a gépkocsi sértetlenül előtte állott. Most sírva vallotta be, hogy ő mindennek az oka, mert elejét vehette volna a bajnak, de nagyon haragudott Zoltán urfira.

A Nagyságos Asszony tovább borogatta olajos ruhával égett kezeit, sőt még meg is simo-

gatta lázas arcát éppen olyan szeretettel, mint édesanyja kicsiny korában.

— Rosszul tetted, Péter, jó szived azonban mégis győzdelmeskedett, most már megint a régi vagy, de az én fiam mindig gonosz marad. Tudom én, hogy sokat bántott titeket...

— Soha többé nem leszek rossz, édes Anyám, csak ne sirjál — zokogott Zoltán.

— Bocsáss meg Péter!

Péter már mosolygott is szeretettel. Így szállt békesség mindnyájok szívébe, a ragyogó, fényes karácsonydiszek, meg teménytelen édeség a fiuk tarisznyájába.

Holstein Mária.

Brazília érdekes természetvilága.

Írta: Dezső bácsi.

VIII.

A kolibri díszes külsejét leginkább e madárkák elnevezése jellemzi. Van aranykolibri, pompáskolibri, csodakolibri nevű stb. és valamennyi fajta más-más káprázatos színösszetételben tündöklök. Az átlagos kolibri testhossza csak hat centi. Vékony finom csőrük majd olyan hosszú, mint csincs, karesú testük, farktolluk szintén. Míg nálunk a virágméz javarészt a lepkék és dongófélek nyalogatják, addig Braziliában a virágmézet a kolibri szedik össze. Brazília nappali lepkéi virágra nem szállnak, hanem e helyett a patakok partján gyülekeznek össze, ahol bomlásnak induló, hullott gyümölcsökből, vagy más rothadt anyag nedvéből táplálkoznak. A kolibri viszont a virágok édes himporából él. Nyelvét, mely hosszú, csőréből ki tudja lökni, mint a harpály. Nyelve kétágú, s mind a két ágát úgy össze tudja sodorni, hogy azok külön-külön zárt csövecskéket alkotnak. E csöveken keresztül szívják magukba a virág nektárját.

Braziliának legelterjedtebb madara az amazonpapagály. 45 fajtáját ismerjük, melyek kivált az erdős helyeket szeretik. Képpen, de természetben is bizonyára láttatok már papagályt, azért alakját le nem írom. Ezek is élénkszinű, tarka madarak, valóságosan az erdők díszei. A fákon csapatokban tanyáznak, mint nálunk a varjak. Az amazonpapagály lármás „népesség”. Hangoskodásával az erdő csendjét állandóan zavarja. Ha elfogják, rabságában hamar megszeli. Tanulékony. Sok szóra, sőt egész mondatokra meg lehet őket tanítani. A szavakat egész-

tisztán kimondják. Gyönyörű tollazatukat egyes indián törzsek fejdíszül viselik. A papagályt pompás ízű húsáért is vadásszák, de az öregek húsa kemény és élvezhetetlen. Általában a papagályfélek igen sokáig élnek. Rabságban, kellő gondozás mellett a 60—70 évet is elélik.

Most lássunk egy pár érdekesebb vízi állatot.

Az Amazon vizében hemzsegnek a krokodilushoz hasonló kaimanok, melyeknek öt fajtáját ismerjük. Ezek közül legveszélyesebb a fekete-kaiman, mely négy és fél méter hosszúra is megnő. Gyíkhoz hasonló testüket a nyaktól le a farok végéig páncélkeménységű, vastag bőr fedi. A hasukon a fakó-zöldes bőr sima, melyen a golyó könnyen áthatol. Csak a hasrészen és a szemeken keresztül lehet őket halálosan megsebesíteni. Brehm feljegyzése szerint egy vadász hat golyót repített az egyik kaiman hátába, anélkül, hogy az állatot megölte volna. A hetedik golyó az állat szemébe s innen agyvelejébe fúródott. Ez a lövés aztán kioltotta a szörnyeteg életét. A kaiman erősen pészmaszagú. A napon sütkérező állatokat már messzebről is meg lehet érezni, kivált, ha felőlük fúj a szellő. A kaiman a vízben rendkívül vakmerő és vérengző. Még a csónakázó embert is megtámadja. Farkcsapásával a kisebb csónakot könnyen felfordítja, ilyenkor a vízbeesettek a prédára leselkedő kaimanok biztos zsákmányai lesznek. Ez a nulló, amilyen ragadozó kedvű a vízben, olyan esetlen és gyáva a szárazföldön. Itt elveszti a bátorságát. Gvámoltalan védekezése közben állandóan bög. Gyakran meg-

történik, hogy a bennszülöttek a parton heverésző kaimant fejszefokával agyonverik. Rendes tápláléka a hal, melyet farkának egyetlen csapásával kivégz. A megölt halat a víz fölé szokta hajítani s azt kitátott szájjával ügyesen kapja be. E jelenetnél az állkapcsok kemény csattogásai, valamint a fark erőteljes csapásai olyan zajt okoznak, hogy kivált csendes éjszakákon messzire elhallszanak a sujkoló ütéseihez hasonló katto-gások. A kaiman tojással szaproodik. Egy-egy fészekben 30—40 tojás van. Fészket gazzal-levéllal béleli ki, még pedig több rétegben. A rétegeket iszappal tölti ki. Azután a tojások kikelését a forró nap hevére bizza.

Mint különleges víziállatot, megemlítjük a ráját. A *rája* kigyóhoz hasonló, 1—2 méter hosszú hal, melynek teste villamos-sággal van telítve. Villamos ütése bár közvetlenül nem halálos, mégis életveszélyessé válhatik, mert göresös fájdalmat s ideiglenes bénulást okoz, ami a fürdő vagy úszó emberre rözve, különösen mély vízben, halálos kimenetelű lehet.

Az Amazon folyóban különben is életveszélyes a fürdés. Nemcsak a villamos ráják és a különböző vízi kigyók, hanem a *piranhák* nevű, venkővül ragadozó halak miatt is. Bár a *piranhák* csak 15—20 centi hosszúak, de milliós tömegben élnek és ropant falánk állatok. Mindig csapatostul vonulnak s villámgyorsan úsznak. Borotva-éles fogaik duplasorosak s harapásuk nyoma köralakú. — Az Amazon partjain 1862-ben a braziloknak véres háborújuk volt a paraguayokkal. Mindkét részről több hadidereglye elsülyedt. Sok ezer katona esett be akkor a vízbe, de közülük egyetlenegy sem menekülhetett meg, még úszással sem, mert a milliányi *piranha* valamennyiükkel végzett.

Brazília természetvilágának legmegrendítőbb látványa az őserdő égése. Forró nyári hónapokban a *lehullott falevelek*, melyeknek színe, amint már egyszer említettük, nem sárga, barna és veress, mint nálunk, hanem zöld. — a nap heves sugarától erjedni kezdenek, s egyszerre több helyen maguktól meggyuladnak. Leggyakrabban ebből az öngyulladásból keletkezik az őserdők tüze, mely rohamosan szokott terjedni. Mivel az olajos, gyantás, gyulékony, égő fák által okozott légörvények a hatalmas tűzesóvákat a vihar erejével messzire elsodorják, nemsokára már néhány száz kilométer körzetben lángol a rengeteg. A perzselő hőségre a galyak összezugorodnak, még mielőtt láng érné azokat. A tűz sistereg; az égő, óriási fák ágyúlövés-

szerű durranással, ropogással zuhannak egymásra, rémes szikraesőt zúdítva az ég felé. A forróság borzalmas robajjal hasítja szét a bambusznádak vastag szárait. Mindenfelől megindul a kétségbeesett menekülés. Jaguárok, leopárdok, pumák, a fákon sipítózó majmok, vaddisznófalkák, legárták, kigyók stb., szóval a veszélyeztetett őserdő valamennyi vadja menekül... Végül egy tömegbe verődnek, egy irányba haladnak, amerre őket a közös ösztön vezeti. Ilyenkor a legvéresebb ellenfelek is békésen megférnek egymás mellett, csakhogy irhájukat minél előbb megmenthessék. A vadállatok vészjelző ordításába s vonításába belevegyül a füsttenger felett röpködő papagályfélék s egyéb, fiókákat feltő erdei madarak ijedt vijjgása, vagy siralmas csipogása. Az anyamadarak megszámlálhatatlan sokasága ott kering fészük fölé, míg perzselő szárnyukkal bele nem esnek a tűz poklába.

Az őserdő kioltása emberi erővel a lehetlenséggel határos. Az oltást legtöbbször maga a természet végzi el, mikor egy-egy felhőszakadás bőséges víztömegével végre mégis elnyomja a növekedés lángtengert. A tűzfészek környékén a fáknak még a gyökerei is kipusztulnak. És mégis negyven-ötven év múlva a leégett őserdő helyén új erdő támad, melyeknek fái bámulatos gyorsasággal nőnek, fejlődnek s terabélyesednek. Mi is az a 40—50 ezentendő az őserdő életében? Még annyit sem jelent, mint az embernél egy másodperc!

Amilyen rémes látvány az őserdő égése, olyan felemelő, boldogító jelenség a braziliai őserdő hajnali ébredése... Közeledik a hajnal, de még sötét van, s már is az alvó csendben, mint egy égi hárfa zenéje, trillázik a *szábia*-madarak éneke. Valóságos imadal, melynek lágy hangja közben elődereng a rövidtartalmú hajnal. A nap láttára aztán kórusban felesendül valamennyi éneklőmadár hangversenye.

Minden feléled, felüdül a friss természetben. Az illatos virágok megnyitják kelyheiket a különböző színekben szikrázó kolibrimadárkákknak, s az arasznyi nagyságú pillangók, zafirkék és aranyszínű lepkék játékosan kergetőznek egymással a partokon. A különböző állatok préda után járnak... Kezdődik előlről a természet örök körforgása életküzdelemmel, kemény harccal és itt-ott eleven életkedvvel, cállal, úgy, amint az az emberek között szokás.

(Vége.)

Hol lesz, hol nem lesz, lehet, hogy innen az Operenciás-tengeren, vagy lehet, hogy azon is túl, valahol lesz egyszer egy Eszperántó ország.

Gyertek velem, gyerekek, képzeletünk szárnyán odarepülünk és pedig egyenesen a királyi várba, ahol Ófensége Első Jenő, az eszperántók királya éppen megnyitatta a palota kapuit, hogy a szent estén magához bocsáttassa és megajándékozhassa hű alattvalóinak angyalfiat váró gyermekeit.

Kint lassan, nagy pelyhekben hull a hó, puha fehér takaróval vonva be a vár előtt álló Zamenhof-szobrot. Mindenki örvend a szép, fehér karácsonynak.

Bent a palota dísztermében hatalmas, csillogó díszekkel, szép tarka viaszgyertyákkal, cukorkákkal, csokoládéval, aranyalmával, ezüstdióval megrakottan, arany és ezüst angyalhajjal átszőtt ragyogó karácsonyfa áll. Alatta puha perzsaszőnyegen ajándékok vannak félhalmozva. Előtte sorban állanak a gyerekek, Eszperántóország jövő reménysegei.

Jenő király jóságos kék szemével szeretettel nézi végig a kicsik csoportját. Igen, itt vannak mindnyájan! Minden nemzetet képviselnek ezek az apróságok. Elégedetten bólint feléjük Eszperántó ország királya azután beszélni kezd hozzájuk. Mivel azonban attól tartok, hogy valamennyi kis cimborá (velem együtt) még nem tud eszperántóul, magyarul mondom el a királyi beszéd tartalmát.

Ófensége elmondta, hogy az eszperántó kötelessége, hogy nyelvének ismertetése által közelebb hozza egymáshoz a fajokat, népeket, nemzeteket, hogy egy nyelvet beszélve, minden nemzet fiaiban fölbredjen a testvéri szeretet más nemzetbeliekkel szemben. Hiszen, ha az olasz megérti, amit a kínai beszél, a magyar, amit a bulgár meg a görög mond, és így tovább, egy nyelvnek a megismerése lassan meghozza a népek közt az egymás megismerését és megértését és a megér-

tésből ki fog alakulni a legszebb erény: a szeretet! Mindenki meghallgathatja, amit egy messzi ország gyermeke mond neki, mindenki segíthet bajbajutott embertársain! Elmondta, hogy az ő országuk még kicsiny sziget, de valamikor az egész világ eszperántista lesz. Ennek a szép jövőnek reményében kíván népe minden gyermekének boldog ünnepeket, arra buzdítva őket, hogy igyekezzenek eszperántószellemben nevelkedni és munkálkodni, így segítve elő az emberiség boldogabb jövőjét.

Miután befejezte oktató beszédjét a király, a gyermekek szépen meghajoltak és lelkesen megéljeneztek szeretett uralkodójukat.

Ófensége Jenő király intett két kicsi apródnak, akik mellette állottak, és azok rendre adogatták föl az ajándékokat, amelyeket aztán kiosztogatott, gondosan kiválasztva mindeniknek a tulajdonosát.

Ófensége aztán még megvendégelte őket, emléve, hogy jól ajándékozott, hazaküldte a megelégedett és vidám angyalfia tulajdonosokat, hogy odahaza családjaik körében újra örvendzhesse a szép és kedves kapott holmikkal.

Kívánjunk tehát mi is boldog ünnepeket az eszperántistáknak és egymásnak is és reménykedjünk, hátha mi is elég jók vagyunk hozzá, hogy megkaphassuk, amiért imádkozunk.

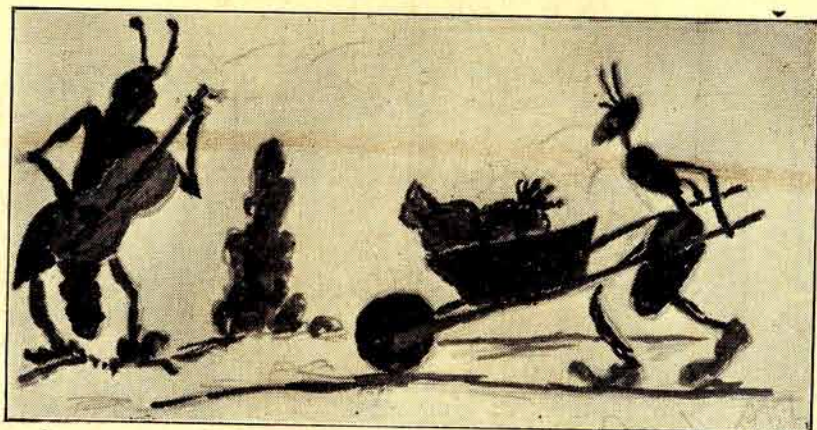
Karácsonyi játékokat

bizonyára a

»**Corso**« bazárban

vásárol majd a karácsonyi angyal.

Regele Ferdinand 17.

Találos kép.

Írjátok meg ennek a képnek a meséjét és küldjétek be. Egy szép, rajzfüzetet kap a legügyesebben megírt munka gazdája.

Doktor bácsi póstája

Dr. Kiss Lajos.

Kis gyerekek, tudom, hogy vannak köztek olyanok, akik félnek tőlünk, a doktor bácsitól. Egyiknek tán valami kellemetlen vizsgálat, másoknak pedig egy kés vagy tű rossz emléke jár vissza. Bizonyára akad olyan is, akinek a doktor bácsikkal még sohase volt semmiféle kínos kapcsolata és mégis fél azoktól. Pedig a doktor bácsi szíve melegen érez és nagyobb fájdalmat nem okoznak néktek, mint, amennyi szükséges ahhoz, hogy rajtatok segítsenek. Ne féljétek hát tőlünk. Mi nagyon szeretjük a mosolygó arcú, hozzánk ragaszkodószívvel közeledő kis cimborákat.

*

Ebben a rovatban időről-időre beszélgetek majd veletek az emberről, az egészségről. Az egészség a legdrágább kincs. Drágább az aragnál, gyémántnál, sőt még az életnél is. Aki gyógyíthatatlanul súlyos beteg és sokat szenved emiatt, annak még az élet is nehéz. Ezért már a kis gyerekkorban hasznos dolog olvasni, tanulni az egészségről és annak ellenségeiről.

Mit kell tudnotok a köhögésről? Itt van a tél. Hideg van. Fúj a szél. Esik az eső és ennek nyomában sár cupog, víz lotyog a talpuk alatt. Van, akinek rossz a lábbelije s a vizes cipőben megfázik lábacska. De tán a ruhája is rossz, meg kevés; az is átázik, azt is átfujja a szél. Így a kis test annyira lehül, hogy már nem is képes védekezni az állandóan fenyegető ártalmak ellen. Azok ellen a csírák, apró élősködő fertőző ártalmak ellen, amelyek benn élnek az orrunk üregében, szánkban, garatunkban. A lehült testben ezek a csírák legyőzik a szervezet ellenállását. A lehülés azonban már önmagában is alkalmas arra, minden csíra nélkül is, hogy

megbetegítsen bennünket. Így kapunk aztán náthát, garatlobot, torokgyulladást, gégehurutot, légsőhurutot, továbbá a légsőből szerteágazó hörgők hurutját (mi így mondjuk: bronchitist) és ne adj Isten: tüdőgyulladást. *Mind ezek a bajok, a nátha kivételével, köhögést okozhatnak. A nátha pedig tüszőgésre ingerel bennünket, különösen mikor kezdődik.*

(Folytatjuk.)

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: Kormos Jenő.

Előjárók. — Prepozicioj.

sub = *alatt (valami alatt) alá*; al-subskribi = *aláírni*
subtaksi = *aláértékelni, lekisebbiteni*
dum = *alatt (idő); mialatt, míg*
dume = *azalatt*

inter = *között, közé*

internacia = *nemzetközi.*

Sub la benko = *A pad alatt.*

Dum unu semajno. = *Egy hét alatt.*

Inter la bonaj kaj malbonaj lernantoj estas granda diferenco, = *A jó és rossz tanulók között nagy különbség van.*

Karácsonyi levelek.

Válasz a „Levél egy édesanyához“ c. cikkre.

Az Új Cimborá nov. 20-iki számában a mi kedves szerkesztőnk: Ferenczy László Marcella tollából egy nagyon értékes és a mai idöket jellemző cikk jelent meg. Csak hálásak lehetünk a cikkírónak, hogy így megvilágította előttünk, szülők és édesanyák előtt a kérdést.

Bizony-bizony nagyon igazat mond a mi kedves cikkírónk, hogy mi, szülők és édesanyák, nagyon sokszor távol állunk saját gyermekünk lelki világától, meg se nézzük mit nem olvasnak, vagy mit olvasnak szívesen gyermekeink. Így következtetésképp a hajlandóságukat, a képességüket sem ismerjük. A gyermeklélek olyan, mint a csiga-biga. A szeretet napfényén kinyújtja szarvacskáit a napfény felé — különben bent, a családban is félénken, bizalmatlanul az önmaga kis lélekházikójába húzódik vissza.

Ha vannak édesanyák, akik nem érdeklődnek az Új Cimborá gyermekmozgalmái iránt, magát a lapot sem olvassák el, — így nem is tudhatják, hogy ez a kis ujság milyen mélyen nyúlik be a gyermek érdeklődésébe, — én mindenesetre minden számát nagyobb és nagyobb érdeklődéssel olvasom el. S mondhatom, bámulattal adózom a nagy pedagógiai teljesítményért, amellyel a lap szerkesztősége ezeket a kis csiga-biga lélekházba húzódó gyermeklelkeket olyan kedves közvetlenségre tudja bírni. A gyermekeknek itt a ma életvalóságában meg tudja teremteni az ő külön országukat, külön világukat.

Lehet-e nekünk, szülőknek más teendők, minthogy felébredve az eddigi érdeklődésnélküli álmoságunkból, melléje állunk ennek a kis lapnak, annak szerkesztőjét elgondolásaiban, terveiben segítjük. Én itt felvetem a gondolatot, szóljanak hozzá a többi szülők is. Keressük meg a lap szerkesztőségét és beszéljünk olyan irányban, hogy nem volna-e lehetséges időnkint nekünk, a szülőknek is értekezletet tartani, amelyen megtárgyalnánk az időszerű nevelési kérdéseket. Feltétlen szükség van rá, a mi érdekünk, a mi szempontunkból, hogy mi, a szülők valamilyen formában, közvetlen, szoros kapcsolatban legyünk a lap szerkesztőségével. — Én hiszem, hogy a szülők közül többen is lesznek, akik hozzám hasonlóan gondolkozunk majd.

Ismeretlenül is melegen üdvözlöm a szülőlet: *Egy gondolkodó édesanya.*

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ez uton köszönjem meg kis lapunk főszerkesztőjének azt a sok örömet, hasznot, melyet kis lapjával a gyermekek lelkébe csepegtet.

Én, ki tanító ember vagyok, tudom mit jelent egy gyermeklap, különösen az ébredő gyermeki léleknél. A mi házunknál mindig ünnepet jelent az Új Cimborá megérkezése.

Fiam annyit s olyan dolgokat tanult be öle, hogy sokszor csodálkozva kértem, hogy hol olvasta, vagy hallotta azokat? Büszkén feleli, hogy az „Új Cimborá“-ból.

Bárcsak minden szülő, minden tanító felismerné, úgy, mint én is, a lap jelentőségét, hogy a lap fennmaradása biztosítva legyen.

Isten áldását kérem a lap szerkesztőjére és munkatársaira.

Maradok őszinte tisztelettel

Szabó János,
ref. lévita lelkész.

Alázatos karácsonyi kérés.

— *Drága kicsi Jézus! imádkozva kérlek,
Küldjél meleg ruhát az én Testvérkémnek,
Küldjél meleg ruhát, meleg cipőt néki,
Gyöngé lábacskaját a hideg, ha éri,
Mégfázik szegényke, s beteg lesz majd nagyon,
Drága kicsi Jézus, Ó az én Angyalom...*

*Magamnak mit kérjek Te tőled Jézuskám?...
Egy új ceruzára régen gondolok ám...
Egyebet nem kérek, most ez is elég lesz,
Csak a Testvérkémről jaj, meg ne felejtkezz!...*

*Ő szegényke mindig ócska ruhában jár,
Nekem jut az új, mert iskolás vagyok már...
De, hogyha megnövök, veszek neki szépet,
Ugye édes Jézus megsegítsz, ha kérlek?...*

*Édes jó Apámnak küldjél egészséget,
Aldást munkájára, hitet, reménységet,
Anyácskámnak könnyét, kérlek felszársítsad,
Ajkát mosolygásra, dalra vidámsítsad...*

*Drága Nagyanyámat őrizd meg a bajtól,
Hogy ment legyen minden földi kintől, jajtól.
Nagyapámnak küldjél egy új szemüveget,
Mesélő jókedve maradjon mindig meg.*

*Igy áldjál meg minket édes jó Jézusunk,
Akkor többet tudom, sohse panaszkodunk,
Engedj érnünk boldog karácsony ünnepet,
Drága kicsi Jézus, szeressél meg minket.*

Schullerné Sillay Erzsébet.

Ahogy kis munkatársaink írnak...

Kedves Marcella néni!

Nagyon sajnálom, hogy mikor a szerkesztőségében jártunk anyuval, nem volt ott és így nem mutatkozhattam be személyesen, pedig szerettem volna. Mi ugyanis itt lakunk Kerepesen és nagyon szeretjük az Uj Cimborát, pedig jár nekünk a Kis Pajtás is, meg a bátyámnak a Zászlónk, — de az Uj Cimborát azért szeretjük olyan nagyon és anyu is azért olvassa el mindig, mert erdélyi híreket hoz nekünk.

Engem Bérczes Babszynak hívnak és szegény anyukámat két évvel ezelőtt magához hívta a jó Isten. Ezután másfél évig voltunk árvák az első gimnázista bátyámmal együtt, amíg el nem jött hozzánk a mostani anyukánk, aki nagyon szeret minket.

Most, hogy anyuval együtt Erdélyben jártam, nagyon szerettem volna megismerni Marcella néni, — mert én ugyan még csak négy éves vagyok, de nagyon szeretem, ha felolvasnak nekem és a meséket is nagyon szeretem, ha szépek és különösen akkor, ha kutyáról, vagy macskáról szólnak. Irjon Marcella néni sok kutyás és macskás mesét nekünk, mert anyu most nem ér rá új meséket kitalálni. Azt mondja, hogy sok a dolga és másféle kell írnia, úgy hogy a mesékre nem marad semmi ideje. Én már nem is hinném, hogy anyu valamikor meséket irt a gyerekeknek, ha nem apu mondaná, — aki mindig csak igazat mond.

A Marcella néni erdélyi olvasóinak jó, mert elmehetnek a szerkesztőségbe s Marcella néni olyankor ott is szokott lenni. Én nem mehetek semmiféle gyermekszerkesztőségbe, mert anyu engem csak az „Élet“-hez visz el néha, ahol csupa komoly nagy ember van és illedelmesen kell viselkedni. Beszélni sem szabad, mert anyunak ott mindig komoly dolga van és nem szabad zavarni. Azért csak ülök ott csendesen a bőrdiványban és nézem a titkárbácsit meg a gépirókiasszonyt és azt gondolom, hogy a Marcella néni szerkesztőségében sokkal vigabb lehet az élet. Azt is gondolom, hogy jobb volna ott lenni, különösen olyankor, mikor a többi olvasóit is fogadja.

De azért az is jó volna, ha egyszer Marcella néni eljönne hozzánk. Kerepes ugyan nem olyan szép, mint Varsó, de azért ezt is érdemes megnézni, mert mi itt lakunk a Koronahegyen, ahol már a gödöllői kincstári erdők kezdődnek. Szemben látjuk este a kivilágított Citadellát és a nap is ott bujlik el a Citadella mögött. Szent István napkor csak kiülünk a verendára és végignézzük az egész tüzijátékot, csak az a kár, hogy minket hamar ágyba küldenek, mert az nagyon sokáig szokott eltartani.

Van egy Lili nevű macskám is Marcella néni és az nagyon okos, mert ha szól az ember hozzá

olyan szépen felel, mintha értené. A pulinkat elütötte tavaly egy autó, azért nincsen kutyánk, és azért kérjük Marcella néni, hogy irjon nekünk minél több kutyás mesét.

Reméljük kedves Marcella néni, ha mégegyszer Erdélyben járunk anyuval, ott fogjuk találni a szerkesztőségben. Addig is köszönöm az Uj Cimborát és kezét csókolom:

Bérczes Babszy.

U. i.

Pityuka is kézcsókját küldi és azért nem ír külön, mert most iskolában van. Én nagyon sajnálom szegényt a gimnáziumért, mert a latin nagyon nehéz.

Pitó Laci és Mancsi bemutatkozója.

Kedves Szerkesztő Néni!

Talán senki sem boldogabb nálunknál, amikor az Uj Cimborának bemutatkozó sorainkat küldjük. Nevünk: Pitó Laci és Mancsi. Én a Iași-i Kereskedelmi Liceum III. B. osztályába járok.

Pitó Laci I. g. ot. és Mancsi IV. el. ot. — Iași.

Hugom a „Notre Dame“ zárda IV-ik osztályába jár. Közel 3 hónapja vagyunk Iași-ba. Minket Szász Kató és Klári toborzott az Uj Cimborá olvasói közé. Nagyon jó barátunknak bizonyul az Uj Cimborá. Sok kedves olvasnivaló van benne. Szeretettel üdvözlünk minden kis cimborát, a Szerkesztő néninek kezét csókoljuk.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Kis olvasóinknak, a kedves szülőknek, jóbarátainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

*

Teleky Dezső. Levele nagyon megdölgöztetett. Amint tudok, válaszolok is rá részletesen. Addig is a kis cimborákkal s munkatársainkkal együtt jó egészséget és boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk. — *L. Ady Mariska.* A Magyar Népnak szóló verset átküldtem a szerkesztőségbe. A karácsonyi vers még nem készült. A verses meséhez keresünk majd jó rajzolókat, még eddig nem találtunk. Jó egészséget és kellemes ünnepeket kívánunk. — *Nemes Nagy Márta.* A szép kis jelvényt vissza fogom küldeni alkalomadtán. Mi az oka, hogy a jelzett új címről a postás visszahozza a lapot? Kérem utána nézni.

B. Csűrös Emilia. Az anyuka irásának, de meg a kis szürke veréb levelének is nagyon örültem. Készülök rá hosszabb levélben válaszolni. Addig is bensőséges, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk az egész kis családnak. — *Vincze Sándor.* A karácsonyi verset megkaptuk. A kért postautalványt elküldtük. Meleg üdvözlöt. — *Ilonka néni, Brassó.* „Jánoska elszegődik” — befutott. Sajnos, óriási elfoglaltságom miatt nem tudtam még elolvasni, de, amint csak lehetem, áttanulmányozom. Most minden gondolatunkat a jövő évre tervezett nagy rajzkiállítások foglalják le. Szívesen és örömmel vennénk, ha onnan a gimnáziumból is kaphatnánk vagy 30—50 darab rajzot. Lehetőleg elgondolás után készült rajzokat, képeket, festményeket. A gratulációkat köszönöm a lap nevében. Valóban Rozsos Etel munkatársunk. „Kérés az édes anyákhoz” c. cikkében — lényegében fogta meg ezt a kor és időszerű problémát. Meleg üdvözlöt. — *Kelemen Pál.* A beküldött újabb rajzok meglepőek. Mindkettő gyermeké. 22 növendéke van s minden héten egyszer Uj Cimborá órárt tartanak, amikor a gyermekek kézzel-kézre adva, átolvassák az ujságot. Így válik az Uj Cimborá a tanító munkatársául.

Ferencz Noemi. Szeretnék megismerni kis Cimborá. Ha a Mikulás-teán nem kaptál rajzfüzetet, jöjj majd be, hogy neked is adjunk. Edesanyádat ismeretlenül is — üdvözlöm. — *Józsa Jancsika.* A szüenidőben írj majd, — milyen volt a bizonyítványod, s hogy van hugocskád, — Mária baba? Kedves szüleidnek boldog karácsonyi ünnepeket kívánok. — *Winkelmayer Növérék.* A Mikulás-teán ti is résztvettetek s nagyon jól éreztétek magatokat. Uj rejtvényeitek nagyszerűek. A karácsonyfás keresztrejtvény különösen nagyon tetszik, — de a B. U. É. K.-ás is jó. Közlésre is kerülnek. — *Pitó Laci és Mancsi.* Szorgalmas levelezői vagytok az Uj Cimborának. A levélben külditek a rejtvénymegfejtést, sőt ujakat is szerkesztettetek. Örömmel látom, hogy a kis lapot szeretitek és el is olvas-

tok minden sort. Irjatok máskor is! — *Porúti Felicia, Kolozsvár.* A fényképed nagyon jól sikerült. De várjuk mellé a bemutatkozó leveled is. — *Szilágyi Erzsébet I. g. ot., Dezső III. el. ot.* Nagyenyed. Leveleteket megkaptam. Így, hogy bemutatkoztatok, most már tudom, kik vagytok. Ha az ígért fénykép megérkezik, akkor majd a bemutatkozó leveletekkel együtt közölni fogjuk. — *Bálint Katalin VII. el. ot., Csikkarefalva.* Ugylátom, az ottani kis cimboráink között te voltál a legbátrabb, — nemesak megfejtetted a rejtvényt, de levelet is írtál hozzá és el is küldted. Úgyes voltál, Katika! Irj máskor is! — *Csepreghy Gabika II. gimn., Radna.* Jól mondd Gabikám, — valóban nagyon régen nem írtál már. Na, de most mégis csak kitettél magadért. — Küldöd a legújabb szám rejtvénymegfejtését. Azt is megírod, hogy a nyarat hol töltötted. Már II-ik gimnáziumba jársz! Bizonyára szorgalmasan és jól tanulsz.

Csepreghy Gabika édesanyja. Olvastam kedves sorait a Gabika lapján. Mindig örömmel vesszük, ha a gyermekekkel való összeköttetésben látjuk az édesanyák érdeklődését is. Sajnos, még sok édesanya alszik, s nem veszi észre, hogy az idők őket is munkába szólítják akkor, amikor a gyermek neveléséről van szó. A toborzásért nyert könyveknek nagyon örültek a gyermekek. Nekünk is öröm az ő örömük. — *Szabadi Babuka és Ócsi, Bucuresti.* Bizony, igazad van aranybogaram, a szerkesztő néninek nagyon sok gondja van. Ha ti nem írtátok ilyen kedves, aranyos leveleket, amelyekben benne érzi a szívetek dobbanását, talán nem is tudná ugy szerkeszteni a ti kis Uj Cimborá ujságotokat, mint, ahogy szerkeszti. De azokból az apró levelekből csodálatos erők áradnak ki, amelyek könnyűvé teszik a legfárasztóbb, legnehezebb munkát is. Most már az Uranus 66. alá megy az ujság. Edes jó anyákat melegen üdvözlöm. Irjatok majd a szüenidőben. A szindarabra nagyon kíváncsi vagyok. — *S. Nagy Laci.* Látom, nagy kedvvel rajzolgatsz. Küldtél is be egy pár rajzot, de én jobban szeretném, ha a kis ajándékfüzetbe rajzolnál és azt hoznád be a kiállításra.

Iszlay Erzsébet, Matild és Jenőke. A Jan Wolski: Meséből valóság című könyvét nyertétek a rejtvényfejtés jutalmául. Volt is öröm érte a házbán! A 33-as szám megfejtését ádadom a rovatvezetőnek. — *Kemény Gyurka III. el. o. t. Brassó.* A névjegyrejtvényt nagyszerűen megfejtetted. Van-e már hó a Cenken? Nagyon szép vidék a ti vidéketek. Különösen mikor hó borítja be köröskörül a hegyeket. — *Borza Andor Kolozsvár.* IV. el. o. t. Küldöd a megfejtést. A tea-délutánon gitáron muzsikáltál. Jöjj majd el máskor is a fogadó délutánra. — *Horváth Sarolta.* Várjuk majd a levelét. — *Nagy László I. g. o. t. Kolozsvár.* Uj rejtvényeid ügyesek, jók. Azonban mindeniket cinkografálni kellene, ami igen bajos s nehézkes. De, ha szó, betű, szélmalom, kereszt, közmondás, vagy pótló rejtvényt szerkesztesz, ahoz nem kell klise. — *Tar*

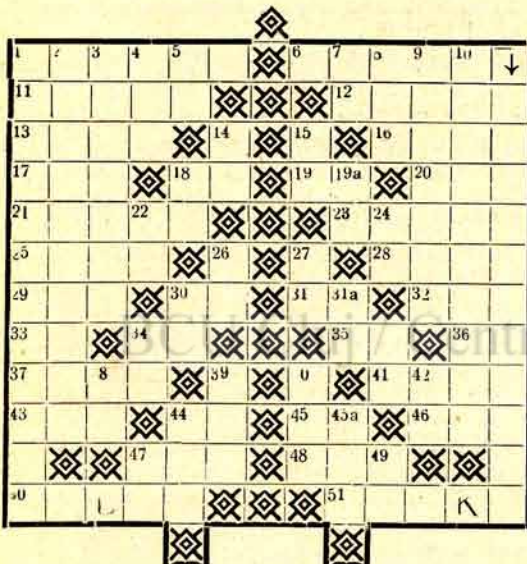
Béla IV. el. o. t. Abrud. Az újabb rajzok is beérkeztek. Látom, hogy a rajzolgatáshoz nagy kedved van. No akkor csak rajzolgass. A rajzaidat elvisszük majd az országos kiállításunkra. — Lovász József Abrud. Egy iskolába jársz Tar Bélával. Talán együtt is rajzoltok s egymást biztatjátok a munkára. A beküldött képeket a nagy kiállításra elvisszük majd. — Dávid Laci II. el. o. t. Szatmár. Nem is mint

megfejtő, de egyenesen, mint rejtvényt szerkesztő mutatkozol be. Átnézi majd a rovatvezető s ha jónak találja, közölni is fogjuk. Apukádat ismerem személyesen is. Irj majd máskor is Dávid Laci. — Szabó Pista. Bemutatkozó leveleteket megkaptam. Így most már tudom, hogy hányan vagytok testvérek. Pista te már IV. elemista vagy. Látom, hogy a rejtvényfejtés nagyon érdekel. Küldöd is a 33-as szám megfejtését.

FEJTŐRŐ

Keresztrejtvény.

Beküldték: Winkelmayer Margit és Anna,
II. g. o. tanulók, Cluj—Kolozsvar.

Vizszintes sorok: 1. Jellegzetes karácsonyi sütemény. 6. Karácsony ünnepe. 11. Monda, legenda. 12. Névelővel, Szent István pogány neve. 13. Küzdenek benne. 16. Női becenév, névelővel. 17. Oda betűi keverve. (Ék. h.) 18. Kötőszó. 19. Személynévmás. 20. Mindes. 21. a néphit szerint ez a madár kéri a havat. 23. Ötző. 25. Simon Eta mássalhangzói. 28. vallásu. 29. Tordai. (Magánhangzók, ék. h.) 30. Hamis. 31. A Balaton is ez. 32. Képző. 33. Frank császár monogramja. 34. Karácsony estéjén a gyertya. 35. Mássalhangzó, kiejtve. 36. Tiltószó. 37. Angol város. 41. I-vel füllent, más szóval. 43. E-vel pipere cikk. 44. 550 Rómában. 45. Számáhang. 46. Vadász teszi (végén fölösl. é). 47. Apostol. 48. Időmérő. 50. Ebben az évszakban van karácsony. 51. Ez kell legyen köztünk, névelővel.

Függőleges sorok: 1. A jó cimborának hozza az angyal. 2. Finom karácsonyi sütemény. 3. Angol fővárosi. 4. ÁMG. 5. Ruca fele. 7. Né-

met igen. 8. Női név. 9. Vissza: kutyanév, a végén fölösl. z-vel. 10. Január elsején kezdődik. 14. Személynévmás. 15. Járunk rajta. 18. Idegen helyeslés. 19a. Aroma. 22. Káté. 24. Zéhá. 26. Nem áll. 27. Számnév. 30. Növényrész. 31a. Orosz folyó. 34. Dísz. 35a. Létezik. 38. Vissza: ilyen mérték is van. 39. Nem jár. 40. Sok van a karácsonyfán. 42. Állatlakás. 44. Nemzet. 45a. Az árunak van. 47. É-vel belső szerv. 49. B-vel főzelék.

Megfejtésül beküldendő: Vizszintes: 1, 6, 50 és 51. Függőleges: 1, 2, 10 és 40.

Megfejtési határidő: 1938 január 20. A megfejtők között jutalomkönyveket sorsolunk ki.

A 31-ik számban közölt rejtvények megfejtése: Beüjtvény: Énekes. Kockarejtvény: ARAD, RIGÓ, AGÁR, DÓRA.

A 32-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Földrajzi pótlórejtvény: Berlin. 2. Úgrójtvény: Addig jár a kórsó a kútra, míg nyaka szakad.

A 33-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Szélmalomrejtvény: Nem mind arany, ami fénylik. 2. Névjegyrejtvény: Karikás Sándor, kádár, Miskolc.

Megfejtést küldtek be: Kemény György, Borza Andor, Csepregi Gabika, Bálint Katalin, Ferdinánd Ferenc, Marosffy Etelka, Szilágyi Erzsébet és Dezső, Mihály Barna, Iczkovits Tibor, Szabó Pista, Iszlay Erzsébet, Matild és Jenőke, Méder Árpád, Orbán K. László, Kiss Magda és Fehér Ilonka.

Könyvjutalomban részesültek: Szilágyi Erzsébet és Dezső, Szabó Pista, Marosffy Etelka és Bálint Katalin.

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván minden kis olvasónak: PISTA BÁCSI.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

**TELEKY DEZSŐ, SIMON SÁNDOR
és KORMOS JENŐ.**

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj

UJ CIMBORA

1937 ÉVI

TARTALOMJEGYZÉKE

I. RÉSZ.

Mesék, elbeszélések, történetek, mondák és leírások:

	Oldal.		Oldal.
Adél néni: Tégy mindig jót — — — —	6	F. László Marcella: A két tót legény —	12
L. Ady Mariska: A nagy Kivánság — —	218	„ A három gidó — — — —	59
„ Magduska ebédet készít — —	270	„ Takarítás a szobában — —	106
„ Foltos cipők az ablakban — —	403	„ Zizi kisasszony — — — —	120
Bartha István: Pele Pilkó — — — —	67	„ A harsakirály — — — —	221
Benedek Elek: Tatár hidja — — — —	108	„ A kis muskátli meg a szegény bankkisasszony — — — —	278, 296
„ Az ikrek — — — —	260	F. László Marcella: Sárguló szeptember —	283
Benkő Ilona: Miért nem leszek riporter? —	243	F. Vadnay Hermin: Lord urfi — —	22
Bereczky Gizella: A gonosz álom — —	406	„ Meseország-Álomország — —	203
Bilkay Gizella: Szüreti mese — — — —	336	Garay János: Hány János — — — —	20, 33
B. Rafael Anna: Az elvarázsolts herceg —	11	Gál Lajosné: Katóka a konyhán — — — —	83
„ Pista megjavult — — — —	202	„ Pista repülése — — — —	245
„ Sáríka aranyruhája — — — —	261	„ Róka koma betegsége — — — —	393
„ Ágica ABC-és könyve — — — —	348	Gârleanu Emil: Az öz. Ford.: Józsa János	308
Cselényi Béla: Gyémántok és békák (Angolból.) — — — —	60	Gyekényesi K. Anna. A madarak beteljesült kívánsága — — — —	196
Csürös Emilia: Az irigy kis kacsa — —	156	Holstein Mária: Margitka husvétja — —	94
„ Teddi fiacskái — — — —	211	„ Jóska dolgozik és imádkozik — —	175
Darvas Istvánné: Emlékezés édesanyánról —	153	„ Péter a pásztor fiu — — — —	423
„ A fufangos ördög — — — —	115	Horváth Sarolta: Szerencse fel (regény) —	69, 80, 92, 104, 117, 128, 140, 153, 166, 176, 189, 200
Dávid Gabriella: Az ezüstcsengős fehér pónik — — — —	55	Horváth Sarolta: Lusta Peti is tud valamit —	395
„ Oltszem legendája — — — —	163	Ispirescu Péter: Mikor olesó és mikor drága? Ford.: Józsa János — — — —	71
„ Varjú Misi naplójából — — — —	215	Jókai Mór: A kis király beszélő babája —	268
„ Fátyolvirág — — — —	353	Józsa János: A kétkrajaáros bugyeláris (Románból.) — — — —	273
„ Elvitte az ördög — — — —	381	Kudor Kató: A hiu kislányok és Muki, a majmocska — — — —	245
„ Március — — — —	79	Markovits Edit: A kenyérhegy — — — —	139
E. Ónody Rózsi: Csilli a jéghercegnő —	4	„ Nagyanyó — — — —	379
„ Március — — — —	79	Móráné Ősz Rózsa: Ne félj János — —	272
„ Pisti sárkánya — — — —	127	„ „ András — — — —	295
„ Kakukk úrfi — — — —	187	„ „ Az udvarias szőkefalviak — —	332
„ Méhecske — — — —	238	Nagy Kálmán: Nyakig eladósodva — —	82
„ Mese három kis tündérről — —	311	Nagy Mihály: Macska iskola — — — —	96
„ Napsugárka — — — —	369	„ Három királyfi és a törpék — —	236, 266
„ Eszperántó karácsony — — — —	427	Nagy Géza: Noé bárkája — — — —	70
Földes Zoltán: A parányiság előnyei —	323	N. Nagy Márta: Csodás körök: — — — —	151
		„ Mese az álomról — — — —	285
		„ Mese a kezdetről és a végről — —	343

Dr. Parády Ferencz: Mivel lepjük meg szüleinket — — — — —	349
Râureanu I. M.: Aki lát. Ford.: Nagy Kálmán — — — — —	144
Râureanu I. M.: Az igaz Isten. Ford.: Nagy Kálmán: — — — — —	284
Râureanu I. M.: A körte. Ford.: Nagy Kálmán — — — — —	380
Rozsos Etel: Cirmos önnagysága a törvény- szék előtt — — — — —	46
Rozsos Etel: Három testvér — — — — —	178
„ Róbert és Ottó — — — — —	367
„ A Jézuska fái — — — — —	422
Simon Sándor: Husvét ünnepe falún — — — — —	103
Szakáll Istvánné: A feneketlen kút — — — — —	7
„ Tilla királyfi — — — — —	191
Teleky Dezső: A hazug róka és a sün- disznó — — — — —	205
Vadnay Dezső: A kintornás veréb család — — — — —	495
Voinovich Géza: Tündér Ilona — — — — —	31

II. RÉSZ.

Versek:

L. Ady Mariska: Téli dal — — — — —	18
„ Kis gazdasszony — — — — —	61
„ Öntöző versike — — — — —	88
„ Husvét ünnepén — — — — —	93
„ Janika névnapjára — — — — —	202
„ A figyelmes Etelka — — — — —	338
„ Légy üdvözölve iskolánk — — — — —	299
„ Nagyapó sirjánál — — — — —	355
„ Hol terem a karácsonyfa? — — — — —	422
Ajtai Gábor: Gyermekeálmom — — — — —	44
Dr. Atzél Elemérné: Mikulás — — — — —	394
Balázs Ferenc: A kis kertész — — — — —	266
„ A virág és az ember — — — — —	354
Bartha István: A farkas és a bárány — — — — —	45
„ Tavaszi kép, tavaszi gond — — — — —	107
„ Őszi ének — — — — —	379
Benedek Elek: Ujévi fohász — — — — —	3
„ Virágvasárnap — — — — —	91
„ Amikor a tavasz... — — — — —	201
„ Honvág — — — — —	228
„ Anyám — Anyának — — — — —	142
„ Anyának — — — — —	151
„ Vizsga előtt — — — — —	169
„ Vizsga után — — — — —	211
„ A legjobb barát — — — — —	259
Berky Ibolya: Apa névnapjára — — — — —	248
Bodnár Irma: A jégvirág — — — — —	19
„ Köszöntő — — — — —	48
„ Anyám — — — — —	142
„ A lusta diák — — — — —	346
Edvi Illés Pál: Eldorádó — — — — —	272

F. László Marcella: Ujévi vers — — — — —	9
„ Farsangi vers — — — — —	30
„ Farsangi bál — — — — —	46
„ Téli időben süvítő szélben — — — — —	64
„ Törpék ebédje — — — — —	34
„ Megjött már a mi kis fecskénk — — — — —	90
„ Vén holdapó csillagpitvarában — — — — —	121
„ Anyák napján — — — — —	149
„ Tavaszi dal — tavaszi kép — — — — —	157
„ Nefeljts tündér — — — — —	165
„ Törpe ország — — — — —	188
„ Mirandella hercegnő és az arany madár: 220, 244, 267, 282, — — — — —	306
„ Énekel a madár — — — — —	229
„ Nyári toborzó — — — — —	243
„ A csombordi híres szüreten — — — — —	361
„ Őszi ének — — — — —	367
„ Síró-rívó kis Katóka — — — — —	407
Földes Zoltán: Nagyapó névünnepén — — — — —	57
„ Házassági évfordulón — — — — —	70
„ Föltámadott, föltámadunk — — — — —	103
„ Köszöntsük ismét anyust — — — — —	151
„ Anyák napján — — — — —	160
„ A gyerekek kincse: égi csillag — — — — —	178
„ Mek-mek-mek-mek-kentyü — — — — —	215
„ Zoltán bácsi meg a macska — — — — —	250
„ Berci az új iskolaév kezdetén — — — — —	288
„ Nagyanyó névünnepén — — — — —	330
„ Cica és a komondor — — — — —	366
„ Karácsonyi köszöntő — — — — —	414
„ Keresztszülő névnapjára — — — — —	354
Gáspár János: Reggel — — — — —	135
„ Kis fiu a mezőn — — — — —	253
Gerlei Széver: Mennyei rendelet — — — — —	116
Dr. Hermann Lipót: A birkák — — — — —	384
Holstein Mária: Ujévi köszöntő — — — — —	2
„ Az est — — — — —	34
„ Husvétü köszöntő — — — — —	72
„ Itt a tavasz — — — — —	79
„ Öntöző vers — — — — —	96
„ Tanító néni névnapjára — — — — —	112
„ A mi iskolánk — — — — —	115
„ Anyának — — — — —	142
„ — — — — —	151
„ Drága jó anyuskám — — — — —	127
„ Vizsga előtt — — — — —	167
„ Vizsga után — — — — —	211
„ Apának, anyának — — — — —	212
„ Tanító néninek — — — — —	258
„ Vágyódás — — — — —	265
Horváth Sarolta: Madáretető — — — — —	36
„ A fenyőerdő álma — — — — —	415
Katona Jenő: Anyám — — — — —	142
Kirjákné Kovács Emma: Kisütött a nap — — — — —	67
„ — — — — — Édesanya névnapjára — — — — —	119
„ — — — — — Dal a kis cinketanyáról — — — — —	206
„ — — — — — Tea estélyre — — — — —	390
„ — — — — — Mikulás estélyre — — — — —	391

Kriza János: Erdővidék az én hazám	—	332
Krüzseli Erzsébet: Az óév és az újév	—	6
„ A gonosz macska	— — — —	55
„ Fogoly madárka	— — — —	113
„ Lepkesors	— — — —	221
„ Ötven kis lány	— — — —	380
Mészáros Elek: Prológ	— — — —	390
Molnár Sándor: Vihar a Paríng alatt	—	176
„ Gyümölcsös szekér az országúton	—	253
„ Bányászok a reggeli szürkületben	—	384
Móra László: Szeptemberben	— — — —	296
Móráné Ősz Rózsa: Tavaszodik	— — — —	85
„ Tavaszi dal	— — — —	108
„ Ima vizsga után	— — — —	199
„ Vizsga utáni ének	— — — —	227
„ Búcsú	— — — —	328
„ Mikulás hírnöke	— — — —	403
„ Fenyők sorsa	— — — —	418
N. Nagy Lajos és Márta: A szivek dala	84,	97
N. Nagy Márta: Üzenet	— — — —	251
Nits István: Tavasz	— — — —	124
„ Anya elemista fiával	— — — —	127
Papp Jánossy Béla: Kurta mese	— — — —	131
„ „ Kegyetlen Laci meg a gyi- kocska	— — — —	249
Peres Sándor: A mi házunk	— — — —	382
Petőfi Sándor: A puszta télen	— — — —	43
Petrovay Gabriella: Itt az ősz	— — — —	301
Pósa Lajos: Ő mindent hall	— — — —	218
„ Báránka és a gyermek	— — — —	258
„ Szülőkért	— — — —	271
„ Furesa batár	— — — —	276
S. Silay Erzsébet: Anyuka tanít	— — — —	24
„ Aldott a te neved Édesanyám	— — — —	139
„ Cimborá néni kicsi pipókéje	— — — —	224
„ Pipóke s a kutyus	— — — —	271
„ Ima az iskolaév kezdetén	— — — —	283
„ Alázatos karácsonyi kérés	— — — —	429
Teleky Dezső: A két ezüst tallér	— — — —	10
„ Falánk egér	— — — —	22
„ Feltámadás ünnepén	— — — —	94
„ Esti alkonyatkor	— — — —	175
„ Üzenet (a kis T. Mártának)	— — — —	187
„ A szeretet lelke	— — — —	163
„ Csépléskor	— — — —	242
„ Bandi a nagyvásáron	— — — —	258
„ Iskolai toborzó	— — — —	287
„ Régi szüreti emlék	— — — —	319
„ Gólyahűség	— — — —	343
„ Mikulási meglepetés	— — — —	392
Ujlaki István: Tavasz	— — — —	181
Vadnay Dezső: Altató	— — — —	356
Vida József: Bő szüret	— — — —	331
Vincze Sándor: Két cserkész	— — — —	226
„ Megjött a Jézuska	— — — —	417

III. RÉSZ.

Szindarabok:

Balla Ilona: Karácsony várás	— — —	370
Bartha István: A tudós ifjak és a paraszt	— — —	239
Bilkay Gizella: Kis szindarab anyák nap- jára	— — — — —	110
Bilkay Gizella: A virágok versengése	— — — —	114
„ Gyöngyharmat hercegnő	— — — —	168
P. Darvas Zsuzsánna: Nyalakodók	— — — —	287
Földes Zoltán: A kis piktör	— — — —	34
Kirjákné Kovács Emma: Mikulás, kram- puszok...	— — — — —	356
Kirjákné Kovács Emma: Verses ó-eszten- dei játékok	— — — — —	408, 419
Móráné Ősz Rózsa: Az anyai szív	— — — —	155
Simon Sándor: Karácsonyi örömök	321, 333,	344

IV. RÉSZ.

Vegyesek:

F. László Marcella: Többet ésszel, mint erővel	— — — —	129, 141, 152, 159,	167
Ian Wolski: Levele az Uj Cimborához	— — — —	—	57
Kovács Margit: Karácsonyesti emlékezés	— — — —	—	418
Martin Lajos: A hollandiai toborozásról	— — — —	—	313
Nagy Géza: Diák Bódi és Pipa Laci	180,	—	261
Nagy Kató: Dr. Kopasz kalandjai	10, 38, 49, 57, 61, 68, 81, 95,	—	105
„ Péterke csodatyúkja	309, 321, 333, 345, 359, 371, 381,	—	393
Vásár (szindarab)	— — — — —	—	—
Jancsi álma (mese)	— — — — —	—	—
Farsang hercege (mese)	— — — — —	—	—

V. RÉSZ.

Ismeretterjesztő cikkek:

F. László Marcella: Garay Jánosról	— — — —	—	34
„ Csevegés T. Ferkóval egy téli séta alkalmából	— — — — —	—	36
„ Csevegés T. Ferkóval a Marsról	— — — — —	—	193
„ A Nobel-dijas magyar tudósról	— — — — —	—	383
Iózsa János: Székely nagy emberek: Kriza János	— — — — —	—	331
Iózsa János: Székely nagy emberek: Orbán Balás	— — — — —	—	417
Nagy Mihály: A cinkék téli etetéséről	— — — — —	—	13
„ Csevegés T. Ferkóval a csillagok- ról	— — — — —	—	373, 396
Régész bácsi: Csevegés T. Ferkóval a ma- gyar szó jelentéséről	— — — — —	—	369

Dr. Szász Ferenc: A kanári madár jubileuma — — — — —	24
Teleky Dezső: Brazília érdekes természetvilága 48, 58, 121, 224, 264, 337, 360,	425
Teleky Dezső: A kakuk — — — — —	130
„ Nő az eszperántó nyelv becsülete	145
„ Marconi Vilmos — — — — —	299

VI. RÉSZ.

Alkalmi cikkek:

Dr. Aczél Elemérné: Halottak napja — —	355
F. László Marcella: Az ujesztendő küszöbén	3
„ Az ötödik husvét — — — — —	91
„ Vizsga után — — — — —	199
„ Lengyelország nagy ünnepe — —	255
„ Emlékezés Benedek Elekről — —	259
F. László Marcella: Levél egy édesanyához	385
„ Karácsony — — — — —	416

Ilonka néni: tiz jó tanácsa — — — —	307
Rozsos Etel: Az édesanyákhoz — — —	391

Vegyes:

Doktor bácsi postája: Dr. Kiss Lajos —	428
Esperanto nyelviskola: Kormos Jenő —	—
Rejtvény rovat: Sólyom István — — —	—

Ahogy kis munkatársaink irnak:

Léderer Éva: Anyuka születésnapjára —	26
Hodys Ilike: Nyilnak már a hóvirágok —	98
„ A „Zizi“ előadásának emlékére —	148
Ressmann Baba: A kis iskolás — — —	386
Szakál Sándor: A levente és a királyleány	134
Gr. Béldi Margit: Négylevelü lóhere	109,
114, 126, 138, 162, 174, 186, 198	
Iszlai Margit: Anyák napján (dolgozat) —	158

BCU Cluj / Central University Library Cluj